1847. **N°. 76.**

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag avond.

VRIJDAG, 25 JUNIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

ZE 1½ ZUID H

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 24 Junij.

Het orgel in de St. Pieterskerk alhier, dat in omvang en zwaarte allezins beantwoordt aan de uitgebreidheid van het meer dan zeven eeuwen oude aanzienlijke kerkgebouw, verkeerde sedert verscheidene jaren in gebrekkigen toestand, zoodat de Gemeente-Commissie, een' geruimen tijd geleden, moest besluiten om tot belangrijke herstellingen over te gaan, welke den H. H. Gebroeders Lohman werden opgedragen. Thans zijn deze afgeloopen en gisteren morgen vergaderde de Commissie om de keuring en proefbespeling te doen plaats hebben. De kundige Orgelmakers de Heeren Bätz & Comp., van Utrecht, en de met roem bekende Organist der Groote Kerk te Haarlem, de Heer J. P. Schumann, de Vader, waren tot het keuren en bespelen van het orgel verzocht.

De HH. Gebroeders Lohman, de een alhier en de ander te Groningen gevestigd, hebben, zoo volgens de gunstige beoordeeling der HH. beoordeelaars als van den Heer Hepp, Organist der kerk, alle voldoening van hunnen moeijelijken arbeid ingeoogst, en bij het einde er van, de tevredenheid der Commissie verworven.

De kracht en zuiverheid der toonen laat niets te wenschen overig, en de Heer Hepp mag nu het genoegen smaken dat hij, na zich langen tijd met een gebrekkig speeltuig te hebben moeten behelpen, thans de gemeente met een orgel mag voorgaan, dat geschikt is om de verhevenste koraalmuzijk te laten hooren, en alzoo het kerkgezang, dat voornaam gedeelte der openbare godsdienstoefening, waardiglijk te begeleiden, en aan de melodie en poëzy des gezangs die uitdrukking bij te zetten, welke alleen gepaste orgeltoonen er aan vermogen te geven.

— In onze vorige leest men een berigt omtrent de wolmarkt te Posen in Pruissen, van 2 Junij, dat de wol sedert de eerste dagen waarop de markt gehouden werd, eene vermindering onderging van 5 à 6 thl. per quintaal, zoodat vele opkoopers met verlies hebben moeten afzetten, hoewel echter de 21,000 quintalen, die ter markt waren gebragt, bijna geheel waren opgeruimd.

Uit Leipsig in Saksen wordt van den 14den gemeld, dat op de wolmarkt aldaar de wol, in weerwil van ruimere aanvoeren, zeer vast is en zelfs eene verhooging heeft ondergaan van een thaler per steen, in vergelijking met den prijs van het vorige jaar.

's GRAVENHAGE, 24 Junij.

Bij besluit van 25 Mei jl. heeft Z. M. bepaald, dat door de woorden *stedelijke besturen* en *plaatselijke besturen*, voorkomende in art. 1 van het Koninklijk besluit van 27 Mei 1830, waarbij bepaald wordt, wie autorisatie tot het oprigten van lagere scholen kunnen verleenen, moeten verstaan worden, voor zoo veel de *openbare* scholen betreft, de *stedelijke* of *gemeenteraden*, en voor zoo veel de *bijzondere* scholen aangaat, de collegiën van *Burgemeester* en *Wethouders* of *Assessoren*.

— Bij besluit van Z. M. zijn tot leden der Commissie, gevorderd tot het onderzoek der rekening over 1846, benoemd, de Heeren H. C. van der Houven en Jhr. Mr. W. J. Junius van Hemert, Leden van de Eerste Kamer; Mr. M. J. de Man en E. P. de Monchy, Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; Mr. W. J. Piepers en Mr. R. Baron van Breugel, Leden van den Raad van State, en Mr. S. P. van Idsinga en G. S. G. Baron van Fridagh, Leden van de Alg. Rekenkamer. En tot Secretaris Jhr. J. P. Cornets de Groot, waarnemende Secretaris-Generaal bij het Ministerie van Koloniën.

— Z. M. heeft tot zijn buitengewoon Kamerheer benoemd Jhr. E. E. A. Graaf van Bylandt, vroeger 1ste Luitenant bij de Cavallerie.

— Het maken, leveren en stellen van een voetstuk voor het standbeeld van Prins Willem I, op het Plein alhier, is thans bepaaldelijk voor *f* 10,980 gegund aan den Heer J. Galman, van Amsterdam.

DELFT, 23 Junij.

Laatstleden Zondag hebben aan het stationsgebouw alhier ruim 1,500 personen plaats genomen; er zijn treinen geweest van 21 wagens. Ook was het vervoer door veerschuiten en rijtuigen zeer aanzienlijk.

ROTTERDAM, 23 Junij.

De nieuwe basculerende Scheluwebrug, aan het einde der Scheepmakershaven, bij den Tarwe-akker alhier, die de vroegere wipbrug te dier plaatse vervangt, en aan welke de eerste steenen den 24sten Augustus des vorigen jaars gelegd zijn, is eergisteren voor de passage geopend. Zij heeft eene wijdte op de hoogte van Rottepeil van 14,60 ellen, en van boven van 15,10 ellen. Het gegoten ijzerwerk is vervaardigd aan de fabriek der Heeren Nederburgh, Nering Bögel & Comp., ijzergieters te Deventer, en het geslagen ijzerwerk aan de grofsmederij te Leyden. Het geheel munt door hechtheid zoowel als door sierlijkheid uit.

— Men schrijft ons heden uit Utrecht: Den 19den dezer is alhier overleden de Wel-Ed. Gestr. Heer T. J. O. Boymans. Z. Ed. bereikte den ouderdom van 79 jaren, en had gedurende jaren zitting in de voormalige regtbank van eersten aanleg alhier. Zijn stoffelijk overschot zal morgen den 24sten ter laatste rustplaats worden gebragt.

Men verneemt thans, dat gemelde overledene, bij testamentaire dispositie, uitgezonderd eenige legaten, de stad Rotterdam universeel erfgenaam gemaakt heeft van zijne geheele nalatenschap, waaronder een uitmuntend kabinet schilderijen, meest van oude meesters, eene menigte portefeuilles met teekeningen, en exquis fraai Chineesch en Japansch porselein. De Edel Achtb. Heer P. H. Tromp, Wethouder dezer stad, is als een der Executeuren benoemd.

De redactie van de *N. R. C.* deze tijding mededeelende, durft op goede gronden eene gissing wagen, dat namelijk de Raad dezer stad het Gemeenlandshuis van Schieland heeft aangekocht ter oprigting van een museum Boymans. *N. R. C.*

— Het programma van den wedstrijd der Kon. Nederl. Yacht-Club, te houden op de Maas voor deze stad, op Donderdag 22 Julij, is thans bekend. Er zullen 14 roei- en zeil-partijen plaats hebben, waarvoor onderscheidene prijzen, deels door Z. M. den Koning, deels door HH. KK. HH. de Prinsen van Oranje, Alexander en Hendrik, deels door de Yacht-Club, zijn uitgeloofd. Bovendien heeft Z. K. H. de Prins van Oranje medailles uitgeloofd voor de best gebouwde vaartuigen van onderscheidene soort. Te 10 ure zal de wedstrijd een aanvang nemen.

VLAARDINGEN, 22 Junij.

Heden namiddag ten één ure is alhier aangekomen 's Lands stoomschip Cerberus, Commandant Luit. ter zee 1ste klasse P. A. M. Hinlopen, hebbende den 18den dezer de Hollandsche haringvloot op de hoogte van Hitland verlaten, met 91⅝ ton haring aan boord, waarvan met den meesten spoed de gewone geschenken aan den Koning en de leden van het Vorstelijke Huis zijn afgezonden.

De eerste verkoop had daarop à *f* 700 per ton plaats; de ontvangene berigten omtrent de vangst zijn zeer voldoende.

De haringvloot, dit jaar uitgerust, bestaat uit 115 schepen, als van Vlaardingen 38, Maassluis 14, Delftshaven 1, Zwartewaal 6, Middelharnis 4, Dordrecht 1, Enkhuizen, de Rijp en Amsterdam ieder 7.

AMSTERDAM, 22 Junij.

Zondag l. l. werd in de groote Synagoge, de herinnering aan den slag bij Waterloo plegtiglijk gevierd, door het houden eener leerrede in de Nederduitsche taal, iets dat vroeger in die Synagoge nog niet had plaats gevonden. De Wel-Eerw. Heer B. S. Berenstein, Rabbinale Assessor alhier, die reeds meermalen eene dergelijke taak met veel bekwaamheid vervulde, trad ook hier als kansel-redenaar op, en had tot tekst gekozen: Klaagl. III. 25. *De Eeuwige is goed voor hen die op Hem wachten; voor het gemoed dat Hem ernstig zoekt.*

UTRECHT, 22 Junij.

Omtrent de inrigting van den Zoölogischen Tuin, bevat de *Utrechtsche Courant* het volgende:

Met eenigen der voornaamste bloemisten vereenigd, heeft de Directeur, de steeds ijverige Prof. van Lidth de Jeude, eenen afzonderlijken tuin in gereedheid doen brengen, met loodsen, perken, enz., ten einde eene prachtige bloemen-tentoonstelling te geven. Sierlijk vindt men daar de heerlijkste en vreemdste planten, in groepen gerangschikt, en op de Engelsche wijze met voetpaden doorweven. Geene bloem, geene plant kan schoonheid en sier ontzegd worden; want elken dag worden die, welke daaraan niet voldoen, door

nieuwe exemplaren vervangen. Intusschen hangt tusschen de pilasters der loofsen eene menigte fraaije vogels, en achter in dezelve staat eene groote hoeveelheid opgezette zoogdieren van het schoonste ras en zuiver geconserveerd. Het geheel vormt dus iets trotsch, iets, wat aan de *Jardin des plantes*, wat aan de *Zoölogical Garden* in *the Regent's park* doet denken, en hoewel op eene schaal in miniatuur, is 't toch dezelfde smaak, dezelfde *elegance*, welke er heerscht. Wij wenschen deze sierlijke inrigting vele bezoekers toe, opdat de groote moeite en zorg, de lasten en kosten mogen vergoed worden, en de vervaardigers loon en lof naar werken worden geschonken.

AMERSFOORT, 21 Junij.

Dezer dagen zijn alhier in den muur van een oud gebouw, vroeger eene kapel of een klooster, in de muurhuizen gevonden twee uit hout gebeitelde groepen, bestaande iedere groep uit vier beeldjes, van welke de eene voorstelt den kruisdragenden Christus, door Romeinsche krijgsknechten vergezeld, en de andere de maagd Maria, door Johannes en twee vrouwen, waarschijnlijk Maria Magdalena en Salome, vergezeld. Zij zijn ruim een voet hoog en welligt meer dan 2 à 300 jaar oud.

ZWOLLE, 21 Junij.

Tenzelfden tijde dat er jl. Zaturdag eene bezending van 33 veroordeelde bedelaars van hier op de Ommerschans werd aangebragt, kwamen er ook twee transporten uit Hollandsche steden te dier plaatse aan, waardoor het getal bedelaars, dien dag in het gesticht opgenomen, juist 100 bedroeg.

Er gaat tegenwoordig naauwelijks eene week voorbij, dat er uit deze stad niet een troep veroordeelden wordt opgezonden, en er bestaat weinig vooruitzigt dat zulks vooreerst verminderen zal.

GRONINGEN, 21 Junij.

Onze Hoogeschool en de geheele geleerde wereld heeft heden een treffend verlies geleden door den dood van Dr. R. van Limburg Brouwer, Hoogleeraar bij de faculteit der bespiegelende wijsbegeerte en fraaije letteren, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en lid van vele binnen- en buitenlandsche geleerde genootschappen. Heden namiddag is deze uitstekende geleerde, die eenen Europeschen roem verworven heeft door zijne veelvuldige geschied- en letterkundige geschriften, in den ouderdom van 51 jaren alhier overleden.

MIDDELBURG, 21 Junij.

De vierde algemeene vergadering der Zeeuwsche Maatschappij van Landbouw in de stad Sluis, is gedurende de dagen van den 15den en 16den Junij ll. gehouden, en heeft wederom de meest ondubbelzinnige bewijzen opgeleverd van de belangstelling van Zeelands ingezetenen in deze nuttige instelling. Na den afloop der Vergadering van de Afgevaardigden der 12 onderscheidene afdeelings-besturen, waarin de huishoudelijke belangen der maatschappij werden behandeld, had op Dingsdag, in de Gereformeerde kerk, daartoe welwillend afgestaan, de algemeene vergadering plaats. Zij werd door den waarnemenden Voorzitter met eene aanspraak geopend, waarna de Secretaris eene rede hield, in welke met kracht op de verbetering van den akkerbouw en als krachtigst middel daartoe, op de vergrooting van den veestapel werd aangedrongen.

De Woensdag was voor de tentoonstelling bestemd, en reeds vroegtijdig werden de voor dezelve aangegevene werktuigen, de zaden en het vee, meest alles uit het district zelf aangevoerd, naar de daartoe bestemde en doelmatig ingerigte, door de welwillende beschikking van het stedelijk bestuur aangewezene plaats gebragt. De vereeniging werd met eenen vriendschappelijken maaltijd besloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

WEST-INDIE.

PARAMARIBO, 6 Mei.

In tegenoverstelling van het verledene jaar, is het hier sedert geruimen tijd zeer regenachtig, hetgeen over het geheel met genoegen gezien wordt. De vruchtbaarheid waarover wij ons thans verheugen, doet ook de vroegere groote schaarschte bijkans geheel vergeten. De aanplantingen langs de gestaakte vaart naar Kwatta, wekken voortdurend veel belangstelling, vooral met betrekking tot de proeven, welke aldaar met de cultuur van vreemde of minder bekende gewassen genomen worden. Onder de laatsten behoort bijzonder de aardnoot (Arachis Hypogea), welke reeds blijkt in korten tijd zeer veel op te leveren, en vooral om derzelfs olieachtige bestanddeelen eenmaal een niet onbelangrijke tak van handel zoude kunnen worden. Daar dezelve in eenen zandigen grond het best schijnt voort te komen, en hare cultuur bijkans geene zorg of moeite vereischt, zoo zou dit artikel op verschillende zelfs minder vruchtbare, en van kleine magten voorziene plantaadjes en gronden, zeker met voordeel kunnen aangeplant worden. De alhier opgerigte Maatschappij tot bevordering van Nijverheid onder de vrije bevolking dezer kolonie heeft onlangs ook hare werkzaamheden langs bovengenoemd kanaal begonnen, en men hoopt algemeen, dat deze onderneming, in het belang van zoo velen daargesteld, door de goede wijze, waarop die zal worden aangevangen en voortgezet, aan het voor deze volkplanting zoo hoogst gewigtig doel zal mogen beantwoorden.

Op het etablissement van kolonisatie aan de Saramacca gaat het thans vrij redelijk, en de gezondheidstoestand is zeer bevredigend. Voor eenigen tijd is aldaar aan den Bestuurder een raad van oudsten toegevoegd, waartoe uit de kolonisten vijf der werkzaamsten en meest gunstig bekend staanden gekozen zijn. Op den duur gevoelt men het belemmerende van den grooten afstand tusschen Paramaribo en Groningen, en wanneer eenmaal het welvaren van dat etablissement meer en meer zal toenemen, zal men ook meer en meer het groote bezwaar van dien afstand ondervinden. (*Utr. Cour.*)

— Uit eene resolutie van den Gouverneur van 7 Mei, houdende nadere maatregelen van voorzorg tot wering van besmettelijke huidziekten op de openbare scholen, blijkt, dat de ziekte der melaatschheid en andere huidziekten zich op eene bedenkelijke wijs in de kolonie beginnen te verspreiden.

KAAP DE GOEDE HOOP.

28 April.

De Gouverneur Pottinger en Sir G. Berkeley waren op het fort Paddie, de laatste zich gereed makende voorwaarts te trekken. De mond der Buffel-rivier was tot eene haven gemaakt. Een gerucht liep, dat Pato, de onbedwingbaarste der Kaffer-opperhoofden, zijne onderwerping had aangeboden, doch dat dezelve alleen onder onvoorwaardelijke overgaaf kon aangenomen worden.

De krijgsmagt der Kaffers had zich eenigzins van de grenzen verwijderd, zoo als men geloofde, om versterking te ontvangen. Stroopende benden zwierven evenwel nog rond, vielen aan en doodden nu en dan afzonderlijke manschappen; zelfs zou de Gouverneur gevaar geloopen hebben van door dergelijke bende doodgeschoten te worden.

RUSLAND.

ODESSA, 4 Junij.

De Staatsraad Erdmann Hoogleeraar te Dorpat, die thans in 't Zuiden van Rusland reist, heeft ten noorden dezer stad onder een dikke kalklaag eene menigte geraamten en versteende beenderen van dieren gevonden van geweldige grootte; de geraamte zijn 83 in getal, waaronder 6 van Olifanten en van 1 van een Rhinoceros. De vondst is te merkwaardiger wijl men in Rusland nog bijkans geen overblijfselen van het dierenrijk uit de voorwereld heeft ontdekt.

PORTUGAL.

LISSABON, 14 Junij.

Het *Diario do Governo* van den 10den Junij bevat eene proclamatie van de Koningin en het decreet van amnestie.

De proclamatie luidt als volgt:

Portugezen! Ons Vaderland heeft aan Europa het droevig schouwspel opgeleverd van het vergieten van Portugeesch bloed, van de verwoesting van eigendommen, van de verbreking van alle maatschappelijke banden, en van alle onheilen, die een burger-oorlog na zich sleept. De liefde des vaderlands en der vrijheid kan in den geest van alle Portugezen niet zegevieren over de noodlottige hersenschimmen, die men hun heeft voorgesteld, met de bedoeling hen over te halen, om de wapenen tegen mijne Koninklijke autoriteit en tegen de constitutie van den staat op te vatten. Ten einde de onderwerping te verkrijgen, die mij toekomt en de openbare orde te herstellen, heb ik besloten alle maatregelen in het werk te stellen, die de menschlievendheid en het algemeene welzijn vorderen, zoo als het verleenen van eene onbeperkte amnestie, de teruggave van alle ambten (welke volgens de constitutie en de wetten niet verloren kunnen worden dan na eene veroordeeling) en de herstelling van alle eerbewijzen.

Ook heb ik besloten de Cortes bijeen te roepen en de verkiezingen te doen plaats hebben, nadat de onderwerping geschied en de orde hersteld zal wezen op alle punten des rijks, door in derzelver uitgestrekte beteekenis de vrijheid der verkiezingen, de vrije uitoefening van alle regten en de naauwkeurige en onpartijdige uitvoering van het constitutionele charter in alle zijne bepalingen, te handhaven. De regeringen van Spanje, Frankrijk en Groot-Brittannië, hebben besloten doeltreffende middelen aan te wenden om mij te helpen, een einde te maken aan zoo noodlottige rampen en verderfelijke voorbeelden, weshalve zij van die maatregelen kennis gegeven hebben aan de hoofden die den wederstand aangestookt en geleid hebben; en zij verzekerden hare ernstige bedoeling door van die opperhoofden eene onverwijlde onderwerping aan mijn Koninklijk gezag te vorderen. Die opperhoofden weigerden zich te onderwerpen en veinsden te twijfelen aan de degelijkheid van den waarborg die door de verbondene Mogendheden werd aangeboden, en wilden liever de wetten huns lands bestrijden dan zich verlaten, zoo op mijn Koninklijk woord als op de goede trouw en de magt mijner Bondgenooten.

Maar reeds is alle begoocheling geheel verdwenen en de onmogelijkheid om den burger-oorlog te verlengen, is blijkbaar, na de diensten welke de verbondene mogendheden begonnen zijn ons te bewijzen. Evenwel zijn mijne gevoelens van edelmoedigheid steeds dezelfde gebleven en ik heb besloten, aan alle in die onlusten betrokkene personen, zonder uitzondering, dezelfde weldaden, dezelfde ruime amnestie toe te staan, tot aan het tijdstip dat de Koninklijke akte, waarbij zij wordt uitgevaardigd, hare werking aanvangt.

Portugezen! Onmogelijk kunt gij het gevoel van grootmoedigheid dat deze maatregelen heeft doen nemen, of de noodzakelijkheid der spoedige herstelling van den vrede, de eendragt en de gehoorzaamheid aan de wetten, miskennen. Welk ook het verschil zij der staatkundige gevoelens, de eerste pligt, de eerste behoefte is de opvolging der constitutie, — zoo als het grootste misdrijf en het grootste ongeluk is, de ontbinding der maatschappelijke orde en de uitoefening van geweld en van de willekeurige magt der partijen, wier gevolg zou zijn, of de vernietiging der monarchie, of de vestiging van het despotismus op de puinhoopen der constitutie en der wetten des Koningrijks.

Mijn voornaamste wensch is, dat alle mijne onderdanen voordeel mogen hebben bij mijne gunstige bepalingen; maar nadat zij aan iedereen bekend

zullen zijn, eischen de regtvaardigheid, de noodzakelijkheid en de welvaart van den staat, dat zij, die weigeren zich te onderwerpen, en de rampen die het vaderland teisteren, verder zoeken uit te strekken, overgeleverd worden aan de magt der wetten.

Gegeven in het Paleis de las Necessitades, 9 Junij 1847.

(Was geteekend:) De Koningin,
F. Tavares de Almeida Proenza,
M. Duarta Leitaon,
Graaf del Tojal,
Baron de la Puente de la Barra,
J. L. Bayardo.

Het decreet van amnestie luidt hoofdzakelijk als volgt:

Er is eene algemeene en volkomene amnestie toegestaan voor alle staatkundige misdrijven, bedreven sedert 6 October 1846.

Alle personen, die wegens staatkundige gebeurtenissen het grondgebied van het Koningrijk hebben verlaten, mogen terugkeeren. Ten dien einde zal de regering hun de noodige hulp verschaffen.

Alle die, sedert bovengemelden 6 October, beroofd zijn geworden van de militaire rangen, die zij wettig bezaten of van alle andere betrekkingen, die volgens de wetten niet kunnen verloren worden dan door een vonnis van eene bevoegde regtbank, — zullen terstond in hunne rangen hersteld worden.

Ook zullen alle, die sedert gemelden 6 October van hunne eerrangen, titels of decoratiën zijn beroofd geworden, daarin hersteld worden.

TOSCANE.

FLORENCE, 10 Junij.

Gisteren is eene bezending van twintig personen, onder welke drie edellieden, drie advocaten, drie geneesheeren, drie kunstenaars en drie handwerkslieden, bij den Groothertog toegelaten om hem de uitdrukking der openbare dankbaarheid over te brengen, wegens de bekende onlangs uitgevaardigde verordeningen. De Groothertog heeft geantwoord: »Ik ontvang met genoegen de bezending, die mij de dankbaarheid mijns volks komt te kennen geven. Ieder mensch kan dwalen, en ik misschien meer dan een ander; maar mijne bedoelingen zijn altijd voor het welzijn des lands geweest. De hervormingen die ik tracht in te voeren, waren sedert lang het onderwerp mijner gedachten. Ik hoop hare geheele voltooijing te zullen bereiken met de medehulp der burgers en gesteund door de openbare meening. Ik zal opregtelijk mijne beloften houden. Dat de deputatie deze mijne woorden als eene opregte en openhartige geloofsbelijdenis aanneme."

ZWITSERLAND.

LUCERN, 16 Junij.

De Groote Raad van dit kanton heeft aan zijne Gezanten tot den Landdag de instructie gegeven, dat zij verklaren moesten, dat het kanton alle bemoeijing van de overige, in de zaak van het afzonderlijke verbond der 7 kantons en der Jesuiten afkeurt, en, des noods, geweld met geweld zal keeren.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 13 Junij.

De soldaten die na gedeserteerd te zijn, aan de laatste onlusten in Gallicië hadden deelgenomen en ter dood waren veroordeeld, hebben van den Keizer genade bekomen, en zijn nu, naar gelang van hunne mindere of meerdere schuld, van 5 tot 18 jaren vestingstraf verwezen.

— Uit Triëst wordt gemeld, dat alles thans bijdraagt om de hooge prijzen der granen te doen vallen, zoowel de voorraad die aangebragt wordt, daar er in de laatste week meer dan 40 schepen waren binnengeloopen, als de gezegende stand der gewassen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 19 Junij.

Door den Landdag is besloten den Koning te verzoeken een' theologischen leerstoel op te rigten, uitsluitend voor de Joodsche godsdienst bestemd.

— De vraag of de Joden leden van de algemeene en provinciale Stenden zouden kunnen zijn, is door de Stenden-curie met 220 tegen 219 stemmen ontkennend beslist.

— In de Stenden-Curie is besloten een ingekomen verzoekschrift, dat Z. M. magtiging verleene tot het sluiten van huwelijken tusschen Christenen en Joden, onder de oogen van Z. M. te brengen en het te ondersteunen. De Curie heeft zich vereenigd met de voorstellen der Regering en der Commissie, om bezwarende bepalingen op te heffen, waaraan de Joden tot dus ver in de uitoefening van handel en nijverheid onderworpen zijn.

In de Vorsten-Curie is besloten Z. M. te verzoeken, den Landdag op bepaalde tijden bijeen te roepen.

— HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden zijn op het paleis te Sanssouci aangekomen.

— De Nestor der Duitsche Kunstenaarswereld, J. L. Reinhart, is te Rome in den ouderdom van 86 jaren overleden.

— Te Swinemunde is den 17den dezer de Russische oorlogsstoomboot de *Gopatscky* aangekomen, waarop Prins Albert van Pruissen en zijne zuster Prinses Frederik der Nederlanden zich zullen inschepen naar Petersburg.

WURTEMBERG.

STUTTGART, 19 Junij.

Den 18den dezer verscheen alhier de *Beobachter*, met vier blanke pagina's. Men las alleen het gewone hoofd der courant en vlak daaronder de namen van den verantwoordelijken redacteur en van den drukker, zijnde alles door de censuur geschrapt.

— De Regering van Mecklenburg-Strelitz heeft het hoofdgeld afgeschaft, dat de Israëliten in dit Groothertogdom tot nog toe moesten betalen. Hetzelfde besluit stelt de Israëliten met de Christenen gelijk, wat de militaire dienst betreft.

BEIJEREN.

MUNCHEN, 16 Junij.

Volgens Ministerieel besluit van den 5den, heeft Z. M. goed gevonden te bepalen, dat bij toekomstige vergunningen tot het afvaardigen van zendingen door de paters redemptoristen, men zich strikt zal hebben te houden aan de strekking der bepaling: »dat tot het houden van buitengewone kerkelijke feesten, inzonderheid wanneer men die op werkdagen wil houden, altijd de bijzondere Koninklijke bewilliging moet worden aangevraagd." Verder hebben alle policiebeambten bij onderzoek van zulke aanvragen scherp toe te zien of de gemeente die zending wel verlangt, wie de kosten draagt en dat noodzakelijke veldarbeid daardoor geen schade lijde.

HANOVER.

GÖTTINGEN, 19 Junij.

Volgens de *Wezer-Courant* heeft de Koning de openstaande betrekking van eenen Curator voor de Hoogeschool, noch aan den Graaf v. Wedel noch aan den Vrijheer v. Schele opgedragen, maar dit ambt zelf op zich genomen, en beloofd met alle krachten voor het heil der Hoogeschool te zullen zorgen.

HESSEN-DARMSTADT.

DARMSTADT, 17 Junij.

De Grootvorst-Troonopvolger van Rusland is hier heden met zijne Gemalin aangekomen, welke aan het Hof eenigen tijd zullen vertoeven. De Grootvorst begeeft zich echter weder naar Rusland, de Grootvorstin naar de baden van Kissingen, waarna zij eenige weken op haar zomerverblijf te Ingenheim zal doorbrengen.

IERLAND.

DUBLIN, 12 Junij.

De oogst laat zich tot hiertoe zeer gunstig aanzien. Te Cowe zijn in twee dagen meer dan 100,000 quarters graan aangekomen. Men telt hier meer dan 230 schepen van alle natiën.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Junij.

De Afgevaardigden hebben gisteren, bij hunne beraadslaging omtrent de nieuwe in de koloniën in te voeren criminele regtspleging, beslist, dat de criminele hoven voortaan uit 7 leden zaamgesteld zullen wezen en dat er tot eene veroordeeling eene meerderheid van 5 tegen 2 stemmen vereischt zal worden.

Hierna zijn de beraadslagingen over de begrooting van ontvangsten aangevangen. Volgens den Heer Quinette zijn de uitgaven zoo ontzettend toegenomen, dat de schatkist, bij het eindigen van het tegenwoordige dienstjaar een te kort zal hebben van niet minder dan 650 millioen fr.

— De eerste tuinier in den tuin der Koninklijke Maatschappij van Tuinbouw in deze hoofdstad, heeft middelen trachten uit te vinden om toereikend en met weinig kosten te voorzien in het gebrek, dat in groote steden des winters aan groenten heerscht. Zijne eerste proeven heeft hij genomen met kool en spinagie. De bladeren worden langzaam in de zon of met vuur gedroogd, in eene warmte van 30 à 40 graden, en kunnen, aldus bereid, een onbepaalden tijd bewaard worden, terwijl zij hunne natuurlijke gedaante en geur hernemen, wanneer men dezelve, vóór het gebruik, eenige uren in laauw water te weeken legt. De Commissie uit genoemde maatschappij, die benoemd was geworden om deze uitvinding te onderzoeken, erkende dat men op die wijze zeer smakelijke, gezonde en goedkoope spijzen kan verkrijgen, die weinig minder in qualiteit zijn dan zulke groenten in verschen staat en bovendien alle voedende eigenschappen behouden.

— De suikerraffinadeur Forbin te Marseille heeft zijne betalingen geschorst. Het te kort in zijne kas wordt op 12 millioenen francs geschat. Men zegt dat hij in persoon op de bijeenroeping van schuldeischers zou komen, en zich vleit nu 60 ten honderd te kunnen betalen, en met den tijd allen te kunnen voldoen.

BELGIE.

BRUSSEL, 22 Junij.

Z. M. de Koning is geheel hersteld.

— De Heer Rogier is door Z. M. belast om bij Zr. Ms. terugkomst uit Londen, waarheen hij heden vertrokken is, de lijst van een nieuw ministerie aan te bieden. Er loopen reeds verscheiden geruchten omtrent de zamenstelling van dat nieuwe ministerie rond, welke vrij onzeker zijn.

GENT, 22 Junij.

De Hollandsche school zal op de tentoonstelling van schilderijen, welke aanstaanden Zondag alhier geopend wordt, vertegenwoordigd worden door de Heeren Verveer, Hoppenbrouwers, van Hove en Waldorp.

— Op het zangfeest dat binnen kort te dezer stede zal plaats hebben, zullen 50 Belgische vereenigingen zich doen vertegenwoordigen, welke te zamen 950 zangers hebben doen inschrijven; bovendien komen 529 Duitsche zangers uit 41 verschillende plaatsen van Duitschland, zoodat in het geheel 1,479 zangers bijeen zullen zijn; het orchest zal daarenboven door 160 instrumenten bezet worden.

— Men brouwt hier nu eene nieuwe of liever oude soort van bier, hetwelk men *crabbeleire* noemt en bij de Gentenaars der 15de eeuw hoog geroemd werd, doch in de 17de eeuw was er de mode van voorbij. De Heer van der Haagen heeft het recept wedergevonden, en levert nu lekker schuimende *crabbeleire* aan verscheidene herbergiers. Wij twijfelen of een onzer brouwers in staat is, de *dolle knol*, een sterk bier, dat men in de 16de eeuw te Antwerpen uitvond, nog te kunnen brouwen.

— De *Messager de Gand* meldt dat de fabriekanten, die voor eene maand besloten hadden het getal hunner arbeiders te verminderen, de uitvoering van dit voornemen hadden uitgesteld, doordien zij hoopten ook een gedeelte te verkrijgen van het millioen francs, dat de Regering ter beschikking van genoemde stad gesteld had, met het doel om de werklieden aan het werk te houden. Moedeloos geworden door het langdurig wachten, hebben zij nu besloten, indien zij niet spoedig hun aandeel verkrijgen, hunne werklieden af te danken.

PRIJSVRAAG, uit het vak der *Nederlandsche Taalkunde*, den 17den Junij 1847 uitgeschreven door de *Maatschappij van Nederlandsche Letterkunde.*

(NB. Daar deze de eerste *officiële* uitgave der Prijsvraag is, wordt haar toekomstige beantwoorder verzocht, op dezen tekst, en niet op de bewoordingen van de onderhands vroeger verspreide Prijsvraag, te willen letten.)

»*Eene geschiedenis der Nederlandsche Taalkunde.*"

De Maatschappij verlangt een aaneengeschakeld verhaal van den gang en de ontwikkeling der studie van de Nederlandsche taal, van hare eerste beginselen af tot op heden toe, bevattende een kritisch overzigt van de werken, tot opheldering dier wetenschap in het licht verschenen, en met ontvouwing van al die in- en uitwendige omstandigheden, die op hare bevordering, verachtering of gewijzigde rigtingen, invloed hebben geoefend. Ten slotte wenscht zij aangewezen te zien op welke hoogte zich die wetenschap tegenwoordig bevindt, welke hare eischen zijn voor de toekomst.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 23sten Junij de Heer B. J. Ploos van Amstel, van Amsterdam, in de Regten en Letteren, na verdediging van zijne Specimina: *de Jurisdictione, quae dicitur Administrativa in Patria nostra*, en: *de Sententiis quibusdam Politicis, quae in Sophoclis Tragoediis occurrunt.*

KERKNIEUWS.

UTRECHT, 22 Junij. Door den grooten Kerkeraad der Ev. Luth. gemeente alhier is op gisteren eene nominatie gemaakt om te voorzien in de vacature ontstaan door het vertrek van den Heer H. C. Millies als Hoogl. aan het Seminarium van gemeld genootschap en het bedanken van den Heer A. J. Schröder, Pred. te Arnhem. DD. Viehoff te Monnikendam, Kinderman te Edam, Statius Muller te Zutphen, Ricken te Zaandam, Inckel te Leyden en Bakker te Purmerende; waaruit in eene op heden gehouden vergadering op het drietal zijn gebragt DD. Viehoff, Kinderman en Statius Muller.

202de KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Trekking der Tweede Klasse.

5de Lijst. No. 3841 een prijs van *f* 5,000. No. 9276 een prijs van *f* 1000.
6de » No. 880 en 12057 ieder een prijs van *f* 1000.
7de » No. 1309 en 1851 ieder een prijs van *f* 1000.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: Mr. S. TAK,
EN
A. C. DU RIEU.
LEYDEN, 23 Junij 1847.

Op den 19den Junij 1847 overleed te UTRECHT, tot onze innige droefheid, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder Mejufvrouw H. M. HULSEMANS, Weduwe van den Heer JOHANNES KNAGE, in den ouderdom van 72 jaren.

LEYDEN, 21 Junij 1847. Uit aller naam, J. KNAGE Jr.

Deze is dienende zoowel tot bijzondere als algemeene Kennisgeving.

De Ondergeteekende betuigt zijn' hartelijken dank voor de belangstelling bij de bevalling zijner Echtgenoot betoond.

LEYDEN, 23 Junij 1847. J. J. REYST.

J. HEFFTRICH, op de Breedestraat Wijk 4 No. 228 te *Leyden*, maakt aan zijne geëerde Begunstigers en Stadgenooten bekend, op heden den eersten **NIEUWEN GROENEN HARING** ontvangen te hebben, welke bij hem dagelijks versch tegen de naaste prijzen te bekomen is, terwijl hij zal zorgen voor de beste qualiteit en spoedige verzending. Hij beveelt zich in de gunst en het vertrouwen aan dat hem in vorige jaren werd geschonken, en zal trachten zulks in alle opzigten te blijven verdienen.

Leyden, 22 *Junij* 1847.

NIEUWE HARING-BERIGT.

De Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers bekend, dat hij van den eersten Haringjager heeft ontvangen **NIEUWEN GROENEN HARING**, van de beste en fijnste soort, en dat dezelve gedurende den Jaagtijd en verder den geheelen Zomer, dagelijks versch bij hem te bekomen is, terwijl hij zal trachten door eene prompte en civiele bediening, alsook door spoedige verzending, zich het vertrouwen van zijne geëerde begunstigers waardig te maken.

L. A. MULLER,
Nieuwen Rijn, het 4de huis van de Hartesteeg.

☞ Kunnende dezelve ook ten zijnen huize, in daartoe ingerigte Kamers, met hetgeen er toe behoort, worden gebruikt.

Er wordt *TE KOOP* gevraagd een **ROSMOLEN** voor één of twee Paarden. — Adres met Franco Brieven en opgave van Prijs, onder Letter **M**, aan het Bureau der *Leydsche Courant.*

LEYDEN. De Heer **S. N. DENTZ**, *Dentiste van HH. MM. den Koning en de Koningin, en van HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins Frederik der Nederlanden*, zal aanstaanden **Zondag** alhier arriveren, en tot **Maandag** 12 uur, den 28sten dezer, vertoeven. Gelogeerd in *de Zon*, op de Breedestraat.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

De Directie maakt, ingevolge het 94ste der Artikelen van Overeenkomst, bekend, dat door den RAAD, in deszelfs zitting van heden, in overeenstemming met de bepaling van het 92ste en 9de der evengenoemde Artikelen, is besloten tot de uitkeering van een **DIVIDEND**, over het Boekjaar 1846, ten bedrage van *Zestig Gulden*, over elk Aandeel groot *f* **1,000**, staande **op naam**; en verwittigt dien ten gevolge de Houders van **Aandeelen op naam**, dat overeenkomstig den inhoud der bij die Aandeelen afgegevene **Nieuwe Dividend-Bewijzen**, tot de betaling, tegen intrekking van het *Twaalfde* derzelve, zal worden geväceerd bij de NEDERLANDSCHE BANK te *Amsterdam*, en wel te beginnen met *den tweeden Augustus* 1847.

Amsterdam, VAN DER OUDERMEULEN, *Pres.*
18 *Junij* 1847. T. SCHUURMAN, *Dir. fung. Secr.*

HET PLACET EN DE REGERING.

Onder dezen titel is bij **S. & J. LUCHTMANS** te *Leyden* uitgegeven en verzonden: *Eene beredeneerde beschouwing van het thans, over dit belangrijk onderwerp, bij de Tweede Kamer aanhangige vraagpunt.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 23 JUNIJ.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld. .	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{15}{16}$	58	58
Dito dito	» 3	»	$70\frac{1}{16}$	$70\frac{1}{8}$	$70\frac{3}{16}$
Dito dito	» 4	»	$90\frac{1}{16}$		
O. I. Leening	» 4	»	$89\frac{13}{16}$	$89\frac{7}{8}$	$89\frac{13}{16}$
Amortisatie Syndicaat.	» $3\frac{1}{2}$	»			
Handel-Maatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	174		
Haarlemmermeer	» 5	»			
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	$103\frac{1}{4}$		
Aand. Holl. Spoorweg Maatschap.	»	»			
BELGIE, Certificaten	» $4\frac{1}{2}$	»			
Dito Dito	» $2\frac{1}{2}$	»			
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»			
SPANJE, Leen. bij Ardoin van 85 £	» 5	»	$17\frac{7}{8}$	18	
Dito bij dito, onbep. stukken. .	» 5	»	17	$17\frac{3}{8}$	
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	$28\frac{15}{16}$	29	$28\frac{15}{16}$
Coupons Ardoins.	»	»	$14\frac{15}{16}$	$14\frac{3}{8}$	
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$33\frac{3}{4}$		
Dito Dito	» 4	»	$33\frac{1}{8}$	$33\frac{1}{2}$	$33\frac{1}{4}$
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	$106\frac{3}{8}$		
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	105		
Cert. bij dito 1831 en 1833 . .	» 5	»			
Dito bij HOPE	» 4	»	90		
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	$89\frac{1}{2}$		
Certificaten te Hamburg.	» 5	»			
Inschrijving in Assign.	» 6	»			
Certificaten van dito	» 6	»			
POLEN, Certificaten	» 4	»	$78\frac{1}{4}$		
Dito Aandeelen met Loting . . .	fl. 300	*f*			
Dito dito	» 500	»			
PRUISSEN, Loten van 50 R.	» »	»			
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank .	» 5	pCt.	$102\frac{1}{2}$		
Idem	» 4	»			
Oblig. Metalliek	» 5	»	$103\frac{3}{4}$		
Idem	» $2\frac{1}{2}$	»	$53\frac{11}{16}$	$52\frac{3}{8}$	
Aandeelen 28 Mei 1834	*f* 500	*f*			
Idem 1 April 1839	*f* 250	*f*			
NAPELS, Certif. bij Lam. en Bouw.	à 5	pCt.			
BRAZILIE, ...	» 5	»	$86\frac{3}{4}$		
AMERIKA, ...	» 6	»			
Dito Bankactiën.	»	»	$4\frac{1}{4}$		
MEXICO, ...	» 5	»	$17\frac{1}{4}$		
VENEZUELA.	» $2\frac{1}{4}$	»			

Koers van het Geld: Beleening 4. Prolongatie $4\frac{1}{2}$. Wissel-Disconto 4 pCt.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.